

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA. 410.007.02.2021

Pan
Andrzej Nowakowski
Prezydent Miasta Płocka
pl. Stary Rynek 1
09-400 Płock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/021 – Funkcjonowanie szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Płocka ¹ , pl. Stary Rynek 1, 09-400 Płock
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Nowakowski, Prezydent Miasta Płocka ² , od 13 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie warunków działania szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Anna Ledzińska-Stiller, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/55/2021 z 12 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 1)

¹ Dalej również: Urząd, Urząd Miasta.

² Dalej również: Prezydent.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Prezydent Miasta Płocka podjął wystarczające działania⁵ w celu zapewnienia odpowiednich warunków funkcjonowania szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19. Szkołom zapewniono warunki techniczne umożliwiające realizację kształcenia dzieci i młodzieży w formie zdalnej oraz bezpieczne i higieniczne warunki, w trakcie wykonywania zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych na terenie szkół. Pozyskano z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa środki na zakup dla szkół sprzętu komputerowego⁶ oraz dofinansowanie zakupu sprzętu dla nauczycieli (tzw. 500+ dla nauczycieli)⁷. Do szkół, zarówno miejskich jak i prowadzonych przez inne podmioty przekazano niezbędne środki ochrony osobistej⁸. Pracownicy Urzędu współpracowali z innymi podmiotami na rzecz wsparcia szkół, uczniów i nauczycieli w sytuacji zagrożenia COVID-19. W budżetach Miasta na lata 2019-2021 zaplanowano środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym w latach 2020-2021 w wysokości wynikającej z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁹. W budżecie na 2019 r. środki na ww. cel zaplanowano w kwocie niższej niż określono w przywołanym przepisie, nie miało to jednak wpływu na zaspokojenie wszystkich potrzeb w tym zakresie, które były niższe od limitu ujętego w planie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków działania szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19

Opis stanu faktycznego

1. W roku szkolnym 2019/2020, według danych na 30 września 2019 r., na terenie Płocka funkcjonowało 40 szkół prowadzonych przez Miasto (w tym 21 szkół podstawowych i 19 szkół ponadpodstawowych) oraz 37 szkół publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego¹⁰ (w tym sześć szkół podstawowych i 31 szkół ponadpodstawowych). W roku szkolnym 2020/2021, według danych na 30 września 2020 r., funkcjonowało 39 szkół miejskich i 35 szkół prowadzonych przez podmioty inne niż jst.

(akta kontroli tom I str. 79-150, tom II str. 402-412)

Według danych na 30 września 2019 r. do szkół miejskich uczęszczało 16 103 uczniów (w tym 9 577 do szkół podstawowych i 6 526 do szkół ponadpodstawowych), a do szkół prowadzonych przez podmioty inne niż jst – 5 694 uczniów (w tym 543 do szkół podstawowych i 5 151 do szkół ponadpodstawowych). Według danych na 30 września 2020 r. liczba uczniów szkół miejskich zmalała do 15 934 (w tym 9 651 uczniów uczęszczało do szkół podstawowych i 6 283 do szkół ponadpodstawowych), natomiast liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Na potrzeby niniejszej kontroli przyjęto, że działania wystarczające to działania podjęte adekwatnie do potrzeb i możliwości podmiotów je realizujących.

⁶ W sumie 108 laptopów, 16 komputerów stacjonarnych z monitorami, 24 tablety, 26 drukarek laserowych, dwa urządzenia wielofunkcyjne, dwa mobilne rutery z kartami SIM, dwa projektory multimedialne i jeden monitor interaktywny.

⁷ W łącznej kwocie 755,5 tys. zł, za które zakupiono 2,4 tys. sztuk sprzętu i oprogramowania.

⁸ W sumie 126,3 tys. sztuk maseczek jednorazowych, 7,8 tys. litrów płynu do dezynfekcji rąk, 1,6 tys. litrów płynu do dezynfekcji powierzchni, 6,1 tys. sztuk rękawiczek nitrylowych i 195 termometrów.

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.

¹⁰ Dalej również: jst.

inne podmioty niż jst wzrosła do 5 890 (w tym 543 stanowili uczniowie szkół podstawowych i 5 347 szkół ponadpodstawowych).

(akta kontroli tom I str. 151-167)

W roku szkolnym 2019/2020 szkoły miejskie zatrudniały 1 971 nauczycieli¹¹ (na 1 774,25 etatach), 137 pracowników administracji (na 124,58 etatach) i 525 pracowników obsługi (na 495,2 etatach), a w roku szkolnym 2020/2021¹² - 1 991 nauczycieli (na 1 766,05 etatach), 130 pracowników administracji (na 116,91 etatach) i 516 pracowników obsługi (na 486,70 etatach). W szkołach prowadzonych przez podmioty inne niż jst w roku szkolnym 2020/2021 było zatrudnionych 779 nauczycieli (na 323,11 etatach). Dane dotyczące liczby i etatów nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2019/2020 oraz liczby i etatów pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w obydwu latach szkolnych objętych kontrolą, nie były raportowane do Miasta.

Zastępca Prezydenta poinformował, że dyrektorzy szkół miejskich w latach szkolnych 2019/2020 i 2020/2021 nie składali wniosków o zatrudnienie dodatkowych nauczycieli lub pomocy nauczycieli w związku z epidemią COVID-19. Miasto nie podejmowało działań mających na celu ograniczenie wydatków związanych z zatrudnieniem administracji i obsługi w szkołach.

(akta kontroli tom I str. 168-181, tom II str. 404-405)

2. W 2019 r. dochody Miasta wyniosły 1 098 536,9 tys. zł, w 2020 r. wzrosły do 1 119 907,4 tys. zł (tj. o 1,9%), a w I kwartale 2021 r. wyniosły 309 453,7 tys. zł. Wydatki ogółem w 2019 r. wyniosły 1 083 387,6 tys. zł, w 2020 r. wzrosły do 1 091 853,4 tys. zł (tj. o 0,8%), a w I kwartale 2021 r. wyniosły 275 066,9 tys. zł. W 2019 r. poniesione wydatki stanowiły 98,6% uzyskanych dochodów, w 2020 r. – 97,5%, a w I kwartale 2021 r. – 88,9%.

(akta kontroli tom I str. 182-446)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że wzrost dochodów w 2020 r. wynikał przede wszystkim ze wzrostu otrzymanych kwot z dotacji celowych (m.in. na wypłatę świadczenia Rodzina 500+), subwencji (szczególnie w zakresie części oświatowej) i innych źródeł zewnętrznych (środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych). Wzrost wydatków w 2020 r. wynikał natomiast ze zwiększenia wydatków na realizację świadczeń na rzecz osób fizycznych (Rodzina 500+) i wzrostu wynagrodzeń (m. in. dla pracowników miejskich jednostek organizacyjnych i nauczycieli).

(akta kontroli tom II str. 440-442, 444-445)

W 2019 r. łączna kwota wydatków poniesionych na prowadzenie szkół wyniosła 225 393,1 tys. zł, natomiast kwota uzyskanych dochodów wydatkowanych na ten cel wyniosła 142 382,6 tys. zł. Różnicę, w wysokości 83 010,5 tys. zł (36,8% wydatków poniesionych na prowadzenie szkół w 2019 r.), sfinansowano ze środków własnych Miasta. Na dochody składały się: środki z części oświatowej subwencji ogólnej wydatkowane na zadania szkolne w kwocie 135 364,7 tys. zł¹³, środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie 171,5 tys. zł¹⁴, środki z dotacji w kwocie 1 903,8 tys. zł¹⁵, środki z UE w kwocie 4 038,3 tys. zł¹⁶, pozostałe środki

¹¹ Liczba nauczycieli stanowi liczbę umów wykazaną w SIO na dzień 24 sierpnia 2020 r. W trakcie czynności kontrolnych dane o liczbie nauczycieli według stanu na 30 września 2019 r. nie były dostępne w SIO. Pozostałe dane dotyczące liczby uczniów, nauczycieli i obsługi wykazano na dzień 30 września 2019 r.

¹² Dane wykazano według stanu na dzień 30 września 2020 r.

¹³ Ww. środki w 91,9% pokrywały wydatki poniesione w 2019 r. na wynagrodzenia dla nauczycieli (147 296,5 tys. zł).

¹⁴ Środki z rezerwy otrzymano na dofinansowanie: wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych (117,1 tys. zł) i kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli (54,4 tys. zł).

¹⁵ W 2019 r. Miasto wydatkowało środki w ramach pięciu dotacji, z tego 28 tys. zł z programu Aktywna tablica (zakupiono monitory interaktywne i projektor), 850,0 tys. zł z dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki,

w kwocie 904,3 tys. zł (w tym m. in. środki na refundację wydatków poniesionych zakup materiałów i surowców do przeprowadzenia części praktycznej egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe i środki z Polskiego Związku Towarzystw Wioślarzy na dofinansowanie realizacji programu szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo w wioślarstwie).

W 2020 r. łączna kwota wydatków poniesionych na prowadzenie szkół wyniosła 231 182,1 tys. zł, natomiast kwota uzyskanych dochodów wydatkowanych na ten cel wyniosła 150 340,3 tys. zł. Różnicę, w wysokości 80 841,8 tys. zł (35,0% wydatków poniesionych na prowadzenie szkół w 2020 r.), sfinansowano ze środków własnych Miasta. Na dochody składały się: środki otrzymane z części oświatowej subwencji ogólnej przekazanej na zadania szkolne w kwocie 146 007,1 tys. zł¹⁷, środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie 328,0 tys. zł¹⁸, środki z dotacji w kwocie 1 742,7 tys. zł¹⁹, środki z UE w kwocie 2 001,1 tys. zł²⁰, pozostałe środki w kwocie 261,3 tys. zł (w tym m. in. środki na refundację wydatków poniesionych zakup materiałów i surowców do przeprowadzenia części praktycznej egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, środki z Polskiego Związku Towarzystw Wioślarzy na dofinansowanie realizacji programu szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo w wioślarstwie, środki stanowiące pomoc finansową przyznane z budżetu Województwa Mazowieckiego na budowę boiska do gry w piłkę ręczną).

Łączna kwota wydatków zaplanowanych na 2021 r. na prowadzenie szkół wyniosła 247 637,9 tys. zł, natomiast kwota zaplanowanych dochodów na ten cel stanowiła 152 955,1 tys. zł. Różnica w wysokości 94 682,9 tys. zł (38,2% zaplanowanych wydatków na prowadzenie szkół) miała zostać sfinansowana ze środków własnych Miasta. Środki z części oświatowej subwencji ogólnej na zadania szkolne przewidziano w kwocie 148 617,6 tys. zł, środki z dotacji w kwocie 169,7 tys. zł, środki z UE w kwocie 2 802,0 tys. zł i pozostałe środki w kwocie 1 365,8 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 447-532)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą dyrektorzy szkół nie występowali do organu prowadzącego o wyasygnowanie dodatkowych środków dla nauczycieli na nadrobienie zaległości, które mogły powstać w wyniku zdalnego nauczania.

(akta kontroli tom II str. 406)

materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, 24 tys. z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa (zakupiono książki do bibliotek szkolnych), 62,1 tys. z programu „Posiłek w szkole i w domu” (doposażono stołówkę w szkole podstawowej), 467,8 tys. zł z programu „Za życiem” (sfinansowano zajęcia wczesnego rozwoju dzieci). Pozostałą kwotę 471,9 tys. zł stanowiły środki otrzymane przez Miasto z budżetu państwa w ramach realizowanych programów unijnych.

¹⁶ Dotyczy realizacji 16 projektów finansowanych ze środków UE w tym m. in. „Edukacja europejska kluczem do sukcesu”, „Z podstawówki w świat”, „Międzykierunkowe Centrum Przygotowania Zawodu”.

¹⁷ Ww. środki w 91,8% pokrywały wydatki poniesione w 2020 r. na wynagrodzenia dla nauczycieli (159 092,1 tys. zł).

¹⁸ Środki z rezerwy otrzymano na dofinansowanie: wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych (111,9 tys. zł), kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli (82,4 tys. zł) i z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych w związku z wzrostem liczby uczniów (133,7 tys. zł).

¹⁹ W 2020 r. Miasto wydatkowało środki z pięciu dotacji: w tym 13,6 tys. zł z programu „Aktywna tablica” (zakupiono pięć laptopów), 1 093,6 tys. zł z dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, 21,6 tys. z Narodowego programu rozwoju czytelnictwa (zakupiono książki do bibliotek szkolnych), 38,0 tys. z programu Posiłek w szkole i w domu (doposażono stołówkę w szkole podstawowej), 396,1 tys. zł z programu Za życiem (sfinansowano zajęcia wczesnego rozwoju dzieci). Pozostałą kwotę 179,8 tys. zł stanowiły środki otrzymane przez Miasto z budżetu państwa w ramach realizowanych programów unijnych.

²⁰ Dotyczy realizacji 12 projektów finansowanych ze środków UE, w tym m. in. „Z podstawówki w świat”, „Mistrzowie zawodu – rozwój potencjału kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Technicznych w Płocku”, „Poszerzamy horyzonty – rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów płockich szkół podstawowych”.

3. Zastępca Prezydenta poinformował, że w związku z wprowadzeniem po 25 marca 2020 r. nauczania zdalnego, pracownicy Wydziału Edukacji Urzędu przeprowadzali rozmowy z dyrektorami podległych placówek na temat potrzeb w zakresie sprzętu IT dla uczniów i nauczycieli oraz rozwiązań organizacyjnych wdrożonych przez szkoły. Ze względu na wprowadzenie w Urzędzie pracy rotacyjnej i udostępnienie pracownikom służbowych laptopów, niemożliwe było przekazanie do szkół sprzętu komputerowego, którym dysponował Urząd. Po rozmowach z dyrektorami szkół ustalono, że uczniom i nauczycielom będzie przekazywany sprzęt komputerowy będący w zasobach szkół (np. z wyposażenia sal komputerowych).

(akta kontroli tom II str. 419)

W 2020 r. Prezydent Miasta dwukrotnie wnioskował o przyznanie ze środków UE dofinansowania zakupu sprzętu umożliwiającego naukę zdalną, w wyniku czego zawarto dwie umowy – w kwietniu w ramach projektu *Zdalna Szkoła*²¹ i w maju ramach projektu *Zdalna Szkoła +*²². Z pierwszego projektu, zgodnie ze złożonym wnioskiem, Miasto otrzymało dofinansowanie w kwocie 99,4 tys. zł z czego wydatkowano 98,8 tys. zł na zakup 29 laptopów z oprogramowaniem, które przekazano do szkół miejskich (w liczbie od dwóch do czterech laptopów na szkołę). Z drugiego projektu, zgodnie ze złożonym wnioskiem, otrzymano dofinansowanie w kwocie 155,0 tys. zł i całą kwotę²³ wydatkowano na zakup 48 laptopów wraz z oprogramowaniem. Zapotrzebowanie szkół zgłoszone w ramach ww. projektów było znacznie wyższe niż górne limity dofinansowania wynikające z założeń podziału środków przewidzianych w ww. projektach²⁴. Zakupiony sprzęt (łącznie 77 laptopów) pokrywał jedynie 16% zgłoszonego przez szkoły zapotrzebowania (łącznie 480 laptopów).

(akta kontroli tom I str. 533-612, tom II str. 1-72)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił że ww. zapotrzebowanie zostało zgłoszone przez dyrektorów szkół na początku pandemii i nie uwzględniało możliwości udostępnienia uczniom sprzętu komputerowego z zasobów szkoły. Po użyczeniu komputerów, laptopów i tabletów uczniom okazało się, że zaspokojono zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy.

(akta kontroli tom II str. 446)

W lipcu 2020 r. Miasto Płock przystąpiło do projektu partnerskiego realizowanego przez Województwo Mazowieckie pn. „Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego”²⁵. Wsparciem objęto dwie płockie szkoły: Szkołę Podstawową nr 11 i Zespół Szkół Technicznych, którym przekazano łącznie 16 komputerów stacjonarnych z monitorami, 26 laptopów, 24 tablety, 26 drukarek laserowych, dwa urządzenia wielofunkcyjne, dwa mobilne routery z kartami SIM, dwa projektory multimedialne i jeden monitor interaktywny. Zakupów sprzętu dokonywał Lider projektu – Województwo Mazowieckie, dostawy były realizowane do poszczególnych placówek oświatowych. W ramach projektu nie występowały

²¹ Umowa o powierzenie grantu nr 11/20 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I "Powszechny dostęp do szybkiego Internetu" Działanie 1.1: "Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach" dotycząca realizacji projektu grantowego pn: "Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego" z dnia 6 kwietnia 2020 r.

²² Umowa o powierzenie grantu o numerze 774-31-35-712 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I "Powszechny dostęp do szybkiego Internetu" Działanie 1.1: "Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach" dotycząca realizacji projektu grantowego pn: Zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej z dnia 26 maja 2020 r.

²³ Bez 20 zł.

²⁴ Założenia projektów przewidywały możliwość wnioskowania przez UM Płock odpowiednio do 100,0 tys. zł i do 155,0 tys. zł.

²⁵ Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

przepływy finansowe pomiędzy Liderem a partnerami projektu. W listopadzie 2020 r. Miasto otrzymało dotację celową na zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych w ramach programu „Aktywna tablica”, z którego zakupiono pięć laptopów w kwocie 13,6 tys. zł²⁶.

(akta kontroli tom II str. 73-145)

Pismem z 7 sierpnia 2020 r. Prezydent przekazał do szkół aktualne wytyczne dotyczące zasad rozpoczęcia nauki w roku szkolnym 2020/2021, w tym polecił zapoznanie się i przystosowanie placówek do aktualnych zaleceń Ministra Edukacji Narodowej oraz opracowanie i przesłanie do Urzędu pisemnej informacji o podjętych działaniach. Na tej podstawie pracownicy Urzędu sporządzili zestawienie zbiorcze w którym ujęto m. in. informacje o zmianach w tygodniowym planie lekcji²⁷, organizacji przestrzeni szkół²⁸, przygotowaniu do zdalnej nauki²⁹, zaopatrzenia w środki ochrony osobistej³⁰.

Podczas narady w dniu 27 sierpnia 2020 r., zorganizowanej przez Urząd Miasta, dyrektorom szkół zaprezentowano *Propozycje rozwiązań organizacyjnych dla płockich szkół i placówek oświatowych na rok szkolny 2020/2021*. W dokumencie opisano rozwiązania dotyczące wariantu tradycyjnego (nauka w szkołach), mieszanego (nauka hybrydowa – częściowo stacjonarna i zdalna) i zdalnego. W ramach wariantu zdalnego ujęto zagadnienia dotyczące wsparcia dla uczniów i rodziców dzieci z niepełnosprawnościami (w tym m. in. niezwłoczne nawiązanie kontaktu z rodzicami w celu dostosowania metod nauki dziecka, w miarę możliwości zapewnienie możliwości udziału w konsultacjach stacjonarnych, indywidualnych zajęciach rewalidacyjnych i z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dostosowanie formy i czasu pracy zdalnej do potrzeb i możliwości ucznia).

W związku z zawieszeniem zajęć stacjonarnych i nauką zdalną, 23 października 2020 r. zlecono dyrektorom szkół podstawowych przekazanie informacji na temat gotowości do rozpoczęcia nauki zdalnej i poinformowanie organu prowadzącego o ewentualnie występujących problemach. Wszystkie szkoły zgłosiły gotowość do rozpoczęcia nauki zdalnej, jedna szkoła zgłosiła problem z brakiem komputerów dla wszystkich uczniów.

(akta kontroli tom II str. 146-173)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że pracownicy Wydziału Edukacji w rozmowie telefonicznej z ww. szkołą ustalili możliwość przekazania uczniom kolejnych sześciu komputerów z wyposażenia szkoły. Ustalono, iż uczniowie, którzy nie posiadali lub mieli ograniczony dostęp do Internetu i sprzętu będą korzystać z komputerów na terenie szkoły (10 osób). Rodzice jednego ucznia sami zakupili komputer.

(akta kontroli tom II str. 448-449)

4. Prezydent Miasta poinformował, że w latach szkolnych 2019/2020 i 2020/2021, w związku z wprowadzonym w Polsce stanem epidemii COVID-19, nie dokonywano zmian lub poprawy warunków lokalowych w szkołach ani nie zmieniano liczby oddziałów szkolnych w stosunku do liczby sal lekcyjnych, ponieważ nie występowały problemy w ww. zakresie.

(akta kontroli tom II str. 423)

W okresie objętym kontrolą, realizując zadania dotyczące zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków umożliwiających kształcenie uczniów w sytuacji zagrożenia COVID-19, pracownicy Urzędu (we współpracy z Wojewodą Mazowieckim) przekazali do wszystkich szkół miejskich łącznie 82 200 sztuk

²⁶ Dotację otrzymano dla jednej szkoły podstawowej w kwocie 14 tys. zł.

²⁷ Najczęściej dotyczyło wprowadzenia różnych godzin rozpoczęcia lekcji i przerw dla poszczególnych klas.

²⁸ M. in. wydzielanie stref w budynku dla poszczególnych klas, otwarcie kilku wejść do szkoły.

²⁹ Szkoły przekazały informacje na temat programów używanych do nauki zdalnej.

³⁰ Informacja na temat posiadanych środków ochrony osobistej oraz płynów do dezynfekcji.

maseczek jednorazowych, 6 652 litry środków do dezynfekcji rąk, 1 470 litrów środków do dezynfekcji powierzchni, 6 100 sztuk rękawiczek nitrylowych i 128 termometrów³¹. Dodatkowo Miasto przekazało środki ochrony do 33 placówek prowadzonych przez podmioty inne niż jst, w tym 44 100 sztuk masek jednorazowych, 1 110 litry płynu do dezynfekcji rąk, 140 litrów płynu do dezynfekcji powierzchni i 67 termometrów.

(akta kontroli tom II str. 174-223)

Zastępca Prezydenta poinformował, że w pełni zaspokojono potrzeby szkół w zakresie środków ochrony osobistej i dezynfekcji. Przed rozpoczęciem roku szkolnego 2020/2021 Urząd Miasta nie zlecał przeprowadzania wśród nauczycieli oraz pozostałych pracowników szkół testów na obecność COVID-19. W ocenie Zastępcy Prezydenta, biorąc pod uwagę dynamicznie rozwijającą się wówczas sytuację pandemiczną, niecelowym wydało się jednorazowe testowanie tej grupy osób.

(akta kontroli tom II str. 424, 449)

5. W 2019 r. w budżecie Miasta w rozdziale 80146 zaplanowano wydatki w kwocie 1 070,0 tys. zł, w tym 950,0 tys. zł na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli i 120,0 tys. zł na doradztwo metodyczne. Od 1 stycznia 2019 r., zgodnie z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela³², w wyodrębnionych środkach na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli nie uwzględnia się doradztwa metodycznego. Dotychczasowe kompetencje jst w tym zakresie przekazano wojewodom. Biorąc pod uwagę powyższe nie było podstaw prawnych do zaplanowania wydatków na ww. cel w budżecie Miasta na 2019 r. Ponadto zaplanowana na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli kwota 950,0 tys. zł stanowiła 0,7% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, a nie jak wynika z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela 0,8%.

W 2019 r. dokonano czterech zmian w rozdziale 80146³³, w wyniku których zmniejszono plan do kwoty 911,4 tys. zł. Wydatki poniesione w ww. rozdziale wyniosły 795,2 tys. zł (87,3% planu) i w całości zostały wykorzystane na doskonalenie zawodowe nauczycieli (zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem).

W budżetach Miasta na 2020 r. i 2021 r. środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli zaplanowano na poziomie odpowiednio: 1 250,0 tys. zł i 1 350,0 tys. zł³⁴. Środki te, zgodnie z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, określono w wysokości 0,8% planowanych rocznych wydatków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Planowane wydatki ww. rozdziale nie były zmieniane. Ostatecznie wykonano je w kotach 636,9 tys. zł w 2020 r. (51,0% planu) i 8,2 tys. w I kwartale 2021 r.

(akta kontroli tom II str. 228-322)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w latach 2019-2020 wszyscy nauczyciele, którzy spełnili warunki określone z zarządzeniach Prezydenta Miasta otrzymali dofinansowanie oraz pokryto koszty wszystkich przeprowadzonych szkoleń pedagogicznych, o które wnioskowali dyrektorzy. Zdaniem Zastępcy Prezydenta niewykorzystanie całości zaplanowanych środków wynikało z faktu, iż ok 73% płockich nauczycieli stanowili nauczyciele dyplomowani (czyli z najwyższym wynagrodzeniem zasadniczym i wysokim dodatkiem za wysługę lat). Powyższe powodowało, iż kwota zaplanowana na wynagrodzenia osobowe nauczycieli była

³¹ Środki przekazano do szkół w maju, czerwcu, wrześniu i październiku 2020 r. oraz w marcu i kwietniu 2021 r.

³² W brzmieniu określonym w art. 76 pkt 33 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203), który wszedł w życie 1 stycznia 2019 r.

³³ W tym trzykrotnie zmniejszono kwotę 120,0 tys. zł zaplanowaną na doradztwo metodyczne (na mocy ostatniej zmiany z 28 listopada 2019 r. do kwoty 80 zł)³³ i raz kwotę 950,0 tys. zł zaplanowaną na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli (na mocy uchwały z dnia 18 grudnia 2019 r.).

³⁴ Ww. kwoty nie uwzględniały doradztwa metodycznego.

wysoka, a co za tym idzie również kwota środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli.

(akta kontroli tom II str. 436)

W latach 2019-2021 Prezydent ustalał roczne plany dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej³⁵. W ww. dokumentach określono m. in. zaplanowaną w budżecie Miasta kwotę na doskonalenie zawodowe nauczycieli, możliwe formy, kierunki i zasady przyznania dofinansowania. Uruchomienie środków było możliwe w terminie do 20 listopada danego roku, na podstawie wniosków nauczycieli i sporządzonych na ich podstawie zbiorczych zestawień dyrektorów szkół.

W 2019 r. dofinansowano doskonalenie zawodowe 137 nauczycieli w łącznej kwocie 227,4 tys. zł³⁶ i przeprowadzono 124 szkolenia rad pedagogicznych, na które wydatkowano łącznie 177,6 tys. zł³⁷. W 2020 r. dofinansowano doskonalenie zawodowe 95 nauczycieli w łącznej kwocie 160,2 tys. zł³⁸ i przeprowadzono 112 szkoleń rad pedagogicznych, na które wydatkowano łącznie 187,8 tys. zł³⁹.

(akta kontroli tom II str. 274-281, 305-367)

6. W okresie objętym kontrolą nauczycielom płockich szkół umożliwiono skorzystanie z dofinansowania zakupu sprzętu lub oprogramowania (tzw. 500 + dla nauczycieli) na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁴⁰. Zgodnie z rozporządzeniem nauczyciele składali wnioski o dofinansowanie do dyrektorów szkół, którzy odpowiadali za weryfikację wniosków oraz sporządzali listy nauczycieli uprawnionych do otrzymania dofinansowania. Dyrektorzy, zgodnie z § 10 c ust. 17 pkt 1 rozporządzenia, przekazali ww. listy do Urzędu Miasta do dnia 11 grudnia 2020 r.⁴¹ Środki na dofinansowanie zostały przekazane Miastu, w ramach części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r., z czego 866 tys. zł⁴² stanowiły środki dla nauczycieli szkół. Wnioski złożyło 1 534 nauczycieli i dyrektorów szkół na łączną kwotę 755,5 tys. zł. Wszystkie osoby otrzymały dofinansowanie we wnioskowanym zakresie (zgodnie z kryteriami

³⁵ Plan dofinansowania na 2019 r. został określony zarządzeniem nr 585/2019 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 3 czerwca 2019 r., zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli (Dz. U. poz. 136), a plany dofinansowania na 2020 r. i 2021 r. określono odpowiednio w zarządzeniach Prezydenta Miasta Płocka nr 1265/2020 z 31 stycznia 2020 r. i nr 2131/2021 z dnia 25 stycznia 2021 r., zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczególnych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. poz. 1653).

³⁶ W tym czterech nauczycieli, w łącznej kwocie 8,9 tys. zł w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych (studia podyplomowe na kierunku informatyka, studia magisterskie na kierunku technologie internetowe i sieci, Studia podyplomowe na kierunku informatyka i technologia informacyjna, kurs nauka programowania w Pythonie).

³⁷ W tym siedem w kwocie 13,3 tys. zł dotyczyło podnoszenia kompetencji cyfrowych (m. in. „Technologia informacyjno-komunikacyjna jako środek dydaktyczny w nauczaniu przedmiotowym w szkole podstawowej”, „Wykorzystanie narzędzi Google w pracy nauczyciela”, „Cyfrowy uczeń generacji Z – jak z nim pracować”).

³⁸ W tym dwóch, w łącznej kwocie 4,9 tys. zł w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych (studia podyplomowe w zakresie nauczania przedmiotów zawodowych w zakresie teleinformatyki, studia magisterskie technologie internetowe i sieci).

³⁹ W tym 46 w kwocie 69,6 tys. zł dotyczyło zagadnień podnoszących kompetencje cyfrowe (m. in. szkolenia z „Microsoft 365 Teams”, „Szkolenie w zakresie przygotowania i prowadzenia zajęć online”, „Cyberulling – przemoc i agresja w sieci”).

⁴⁰ Dz. U. z 2020 r., poz. 2047, dalej: rozporządzenie.

⁴¹ Dyrektorzy będący nauczycielami, składali własny wniosek o dofinansowanie zakupu sprzętu lub oprogramowania do Miasta Płock.

⁴² Wyliczenie kwoty zależało od liczby nauczycieli wykazanych w SIO, którzy spełniali kryteria dofinansowania określone w rozporządzeniu. Niewykorzystane środki nie podlegały zwrotowi.

określonymi w rozporządzeniu). Łącznie zakupiono 2 442 sztuki sprzętu lub oprogramowania w tym m. in. 480 komputerów przenośnych (laptopów, tabletów lub tabletów graficznych), 333 mikrofony, słuchawki lub zestawy słuchawkowe, 238 drukarek, skanerów lub urządzeń wielofunkcyjnych i 236 smartfonów.

(akta kontroli tom II str. 224-227)

7. W latach 2020-2021 pracownicy Urzędu współpracowali ze służbami Wojewody Mazowieckiego w zakresie dostawy i dystrybucji do szkół środków dezynfekujących, masek ochronnych i termometrów. Środki dezynfekujące z magazynu wojewódzkiego dostarczane były m.in. przez żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, natomiast na terenie Miasta rozwożono je transportem organizowanym przez samorząd przy współpracy z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu Płocka.

W ramach współpracy z Państwową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Płocku⁴³, na bieżąco przekazywano do szkół komunikaty Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Edukacji i Nauki i Ministra Zdrowia w sprawie wytycznych przeciwepidemicznych dla szkół. Przedstawiciele PSSE zostali zaproszeni przez Prezydenta Miasta Płocka na poradę z dyrektorami płockich szkół i placówek oświatowych przed rozpoczynającym się rokiem szkolnym 2020/2021, która odbyła się 27 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli tom II str. 368-390, 434)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2019 r. w budżecie Miasta w rozdziale 80146 dotyczącym doskonalenia zawodowego nauczycieli zaplanowano wydatki w kwocie 1 070,0 tys. zł, w tym 120,0 tys. zł na doradztwo metodyczne, co było niezgodne z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela – od 1 stycznia 2019 r. w wyodrębnionych środkach na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli nie uwzględnia się doradztwa metodycznego.

W efekcie wyodrębnione w budżecie Miasta na 2019 r. środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 950,0 tys. zł stanowiły 0,7% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli⁴⁴, a nie jak wynika z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela 0,8%. Nieprawidłowość ta nie miała wpływu na kwotę wydatkowaną na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

(akta kontroli tom II str. 228-281)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w budżecie Miasta na 2019 r. zaplanowano łączną kwotę 1 070,0 tys. zł w dwóch odrębnych pozycjach⁴⁵ z powodu chaosu prawnego i braku rozporządzenia wydanego na podstawie delegacji zawartej w art. 70a ust. 9 Karty Nauczyciela.

(akta kontroli tom II str. 455, 466-467)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, należy zauważyć, iż wykreślenie doradztwa zawodowego z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela nastąpiło z dniem 1 stycznia 2019 r., na mocy przepisów ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, a obowiązek zaplanowania wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli wynika wprost z ww. art. 70a Karty Nauczyciela, a nie z przepisów wykonawczych.

⁴³ Dalej również: PSSE.

⁴⁴ Kwota ta wynosiła 133 693,6 tys. zł.

⁴⁵ Tj. 950,0 tys. zł na doskonalenie zawodowe nauczycieli i 120,0 tys. zł na doradztwo metodyczne.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

Uwzględniając sposób planowania środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2020-2021, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, 15.06.2021 r.

Kontroler

Anna Ledzińska-Stiller

główny specjalista kontroli
państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up.

Michał Musiał
p.o. Wicedyrektora

